

ת"פ (קרית גת) 15512-09-21 - מדינת ישראל - תביעות לכיש ע"י נ' יניב מאיר שאול - נוכח ע"י

ת"פ (קרית-גת) 15512-09-21 - מדינת ישראל - תביעות לכיש ע"י נ' יניב מאיר שאול - נוכח ע"י שלום קרית-גת
ת"פ (קרית-גת) 15512-09-21
מדינת ישראל - תביעות לכיש ע"י
ב"כ עו"ד אודליה מויאל - נוכח
נגד

יניב מאיר שאול - נוכח ע"י
ב"כ עו"ד תומר סבג - נוכח
בית משפט השלום בקרית-גת
[30.10.2024]

כב' השופטת הבכירה, נגה שמואלי מאיר
גזר דין

א. רקע עובדתי

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו עבירות של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 368(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") ואיומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין.
2. כפי הנטען בחלק הכללי לכתב האישום, מר מאיר רוט יליד שנת 1947 (להלן: "המתלונן"), הינו הבעלים של דירה ברח' שד' בן גוריון 28/20 באשקלון (להלן: "הדירה"); ובין הנאשם למתלונן ישנה הכרות מוקדמת בשל טיב יחסיהם כשוכר- משכיר בדירה.
3. כפי הנטען בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 28.02.2021 סמוך לשעה 20:00, הגיעו המתלונן ואשתו, הגב' פאני רוט (להלן: "פאני"), לדירה במטרה לראות כי הנאשם החל בהליך פינוי הדירה.
4. לאחר שהשניים נוכחו לראות כי הנאשם אינו מתכוון לעזוב את הדירה, נטלה פאני את צרור מפתחות הדירה שהיה מונח על השולחן ויצאה מהדירה יחד עם המתלונן.
5. מיד וסמוך לכך, יצא הנאשם מהדירה אל חדר המדרגות, החל להשתולל ודחף את המתלונן שנפל במורד המדרגות.
6. בהמשך לאלו, ניגש הנאשם אל פאני ואילו המתלונן גונן עליה, תוך שהנאשם החל מגדף את המתלונן וכן אמר לו: "אני אפגע בך ובילדים שלך"; "אני אזיין אותך".
7. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמו למתלונן חבלות בדמות פצע מדמם במרפקו השמאלי ובאצבעותיו.

8. הצדדים לא הגיעו להסכמות בעניין העונש, אך הוסכם כי הנאשם יופנה לשירות המבחן על מנת שיתקבל תסקיר בעניינו, תוך שהוצהר כי המאשימה תגביל את עתירתה העונשית ל- 6 חודשים מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות. עוד הוסכם בין הצדדים כי על הנאשם יושת פיצוי למתלונן בסך של 4,000 ₪ וכי הצדדים ישובו להידבר לאחר קבלת תסקיר.
9. בעניינו של הנאשם התקבלו כמה תסקירים ובסופם, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית-שיקומית בעניינו, והמליץ על ענישה מוחשית הרתעתית אשר תחدد עבור הנאשם את הגבולות להתנהגותו בעתיד בדמות מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות ומאסר מותנה. בגוף התסקירים, עומד שירות המבחן על קורות חייו וחיי משפחתו של הנאשם, על מאפייניו האישיותיים, יחסו לעבירות, ועוד. מטעמים של צנעת הפרט לא אעלה עלי גזר הדין את כל המפורט בתסקירים האמורים, מלבד אותם נתונים הרלוונטיים לשאלת העונש שאליהם אתיחס בהמשך.
10. מחוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות שהוגשה בעניינו של הנאשם ביום 08.02.2024, עולה כי הנאשם מתאים להשתלב במערך עבודות השירות.
- ב. טיעוני הצדדים (עיקרי הדברים)
11. המאשימה, עמדה על חומרת מעשיו של הנאשם ועל הנסיבות לחומרה שנלוו אליהם, ובפרט לעובדה כי הנאשם תקף את המתלונן הקשיש, יליד שנת 1947 ואיים עליו בפגיעה בחייו ובחיי ילדיו. ברוח זו, הפנתה המאשימה לחבלות שנגרמו למתלונן כתוצאה ממעשיו האלימים של הנאשם בדמות פצע מדמם במרפקו השמאלי ובאצבעותיו ולפוטנציאל הנזק הגלום במעשיו בהינתן פערי הגיל והחוזק הפיזי בין השניים. לאור כל אלה, עתרה המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם כולל הנע בין 6 חודשים ועד ל- 15 חודשים מאסר בפועל.
- בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, הפנתה המאשימה לרישומי הפלילי של הנאשם (ת/2), הכולל רישום פלילי אחד משנת 2021, דבר שלא היה בו כדי להרתיעו מלשוב ולבצע את המיוחס לו. בשל כל אלה ובהעדר כל אופק שיקומי סברה המאשימה כי אין מקום לסטות לקולה בעניינו ממתחם העונש הראוי משיקולי שיקום ועתרה למקם את עונשו ברף הנמוך של המתחם שהוצג על ידה, ולהשית עליו עונש מאסר בן 6 חודשים שיכול וירוצה בעבודות שירות לצד ענישה נלווית בדמות פיצוי למתלונן, קנס, מאסר מותנה והתחייבות להימנע מביצוע עבירה.
12. מנגד, ההגנה חלקה על מתחם העונש הראוי שלו עתרה המאשימה והטעימה כי על מתחם העונש הראוי לנוע בין מאסר מותנה לבין כמה חודשים בודדים של מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות עבודות. באשר לנסיבות ביצוע העבירות הטעימה ההגנה כי אלה אינן מצויות ברף חומרה גבוהה; ובאשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, את עיקר יהבה בעניין זה מיקדה ההגנה בזמן שחלף, בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובכלל זה בגילו, בנסיבות חייו המורכבות; במצבו הנפשי; במצבו הכלכלי הקשה ובעברו הפלילי שאינו מכביד. בסופו של יום עתרה ההגנה למקם את עונשו של הנאשם ברף הנמוך של מתחם העונש הראוי לו עתרה ולהסתפק בעניינו בענישה צופה פני עתיד ופיצוי למתלונן.
13. הנאשם, אשר קיבל את "זכות המילה האחרונה", לקח אחריות על מעשיו וביקש כי בית המשפט יכבד את ההסדר.
14. לאור אלה, ובהתאם למתווה גזירת הדין שאומץ בתיקון 113 לחוק העונשין, בית המשפט יקבע תחילה את מתחם העונש ההולם; ולאחר מכן יגזור את העונש המתאים לנאשם, תוך בחינה שמא יש מקום במקרה הנדון לסטות לקולה או לחומרה מהמתחם שייקבע.
- דיון והכרעה

- ג. קביעת מתחם העונש ההולם
15. כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעקרון ההלימה (הוא העיקרון המנחה בענישה), תוך התחשבות בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע, במידת הפגיעה בהם ובמדיניות הענישה הנוהגת.
16. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשה האלימות הפיזית שנקט הנאשם כלפי המתלון, הינם שמירה על שלמות גופו, שלומו וביטחונו של הפרט. פגיעה זו אף מתעצמת, עת עסקין בעבירות אלימות אשר מופנות כלפי קשישים, וזאת בשים לב לחולשתם ופגיעותם. על אודות חשיבותו של הערך המוגן ניתן ללמוד מעיון בסעיף 368(א) לחוק העונשין, שם מצא המחוקק לקבוע עונש כמעט כפול מזה הקבוע לצד עבירת התקיפה הגורמת חבלה של ממש שמופנית כלפי מי שאינו "זקן", וזאת לצד ציווי לפיו בהיעדר טעמים מיוחדים, יש להשית על המורשע בעבירה זו עונש מאסר שלא יהיה כולו על תנאי. יפים לעניין זה דבריו של כב' השו' (כתוארו אז), א' רובינשטיין בע"פ 2163/05 אלייב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (15.05.2005): "כסדום היינו, לעמורה דמינו" (ישעיהו א', ט') חברה שבה תחושת הביטחון האישי של בניה ובנותיה, ובמיוחד החלשים שבהם, כגון קשישים, מעורערת - זקוקה לשיקום ולחיזוק, כדי שתחושה ראויה תשוב על כנה. זו תפיסת החוק והסדר, law and order, שתושבי המדינה מצפים לה ומייחלים כי רשויות הממשל יתנו לה מענה ופתרונות. בית המשפט הוא אחת הכתובות ההכרחיות לציפייה זו. אין בידו ארנק של תקציבים לחיזוק הביטחון האישי, אך יש בידו חרב שבמקרים המתאימים עליו להניפה, היא חרב הענישה" (הדברים נאמרים באופן כללי, כאשר ברי, כי שיקול ההרתעה אינו בא במניין השיקולים שנשקלים לצורך קביעת מתחם העונש ההולם).
17. אמנם בעניין שלעיל, דובר בנאשמים אשר ביצעו עבירות חמורות מאלה שביצע הנאשם שלפניי, אך הרציונל העומד מאחורי דברים עקרוניים אלו יפה גם לענייננו (לפסקי דין נוספים שבהם עמד בית המשפט העליון על חשיבות ההגנה על קשישים וחסרי ישע, ראו, ע"פ 5213/06 וונדמו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (09.05.2007); וע"פ 7961/07 מדינת ישראל נ' שכטר [פורסם בנבו] (19.03.2008)).
18. בעצם ביצועה של עבירת האיומים, פגע הנאשם בערכים שנועדו להגן על שלווה נפשו של הפרט ועל חופש הפעולה שלו, זאת כאשר מעשה האיום נועד להניע אדם לבצע פעולה כלשהי בניגוד להסכמתו החופשית, או להניאו מביצוע פעולה אותה ביקש לבצע (ראו דבריו של כב' השו' א' גולדברג בע"פ 103/88 משה ליכטמן נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 373, 379 (1989)).
19. לאור הנסיבות שנלוו לביצוע העבירות כפי שאלה יפורטו בהמשך הדברים, ובייחוד לנוכח אופיין של מעשה האלימות הפיזי שהופנה מצדו של הנאשם כלפי המתלון, כמו גם האיומים שהלה הפנה כלפיו, מצאתי כי במקרה הנדון מידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה ממשית.
20. ביתר פירוט, ובמסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, נתתי דעתי בראש וראשונה לאופייה של האלימות הפיזית שנקטה על ידי הנאשם כלפי המתלון, עת הנאשם בעודו משתולל דחף את המתלון שכתוצאה מכך נפל בגרם המדרגות, תוך שנדמה שלמעשיו של הנאשם נלווה ממד מסוים של השפלה וביזוי. כמו כן, נתתי דעתי לכך כי כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמו למתלון חבלות שאינן של מה בכך (ת/3). ברי, כי היה על הנאשם לצפות כי בתקיפת קשיש בגילו של המתלון, התוצאות עלולות להיות הרוות אסון. ברוח זו, לא ניתן אף להתעלם מפוטנציאל הנזק אשר היה טמון בהתנהגותו האלימה של הנאשם, כאשר נדמה שאך בנס לא נגרם נזק חמור בהרבה מזה שנגרם בסופו של יום, וכבר היו דברים מעולם.

21. בכל הנוגע לעבירת האלימות המילולית שננקטה על ידי הנאשם, יש ליתן את הדעת למיהותו של המאיום ולטיבו ואופיו של הקשר בינו לבין המאיים. קרי, על בית המשפט לבחון אם האיומים הופנו, למשל, כלפי בעל תפקיד הנמנה עם רשות אכיפת החוק, כגון שוטר, סוהר, פקח, וכדומה; כלפי בן זוג או קרוב משפחה אחר; כלפי בעל תפקיד טיפולי שבא במגע עם המאיים, כגון עובד סוציאלי או קצין מבחן; או כלפי מכר או אדם שאינו מוכר כלל למאיים. כמו כן, יש לבחון את אופיו של מעשה האיום לגופו, ובכלל זה אם מדובר באיום מילולי גרידא; באיום בהתנהגות; באיום שבמסגרתו נעשה שימוש בנשק קר או בחפץ אחר כלשהו. במקרה הנדון, בית המשפט רואה בחומרה את העובדה כי איומיו של הנאשם היו קונקרטיים לפגיעה במתלון ובילדיו וכל זאת במטרה להפחיד את המתלון שהינו משכיר דירתו של הנאשם.

22. בסיכומה של נקודה זו יאמר, כי מ"מבט על" על האירוע בכללותו, מצטיירת בעיני תמונה מטרידה המשקפת התנהגות עבריינית, המאפיינת את דרכם של בריונים, שבה הנאשם בחר לעשות דין לעצמו ופגע פיזית ומילולית במתלון הקשיש תוך מעבר על הציווי האנושי הבסיסי של 'והדרת פני זקן'.

23. בכל הנוגע לסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות, הרי שמתסקירי שירות המבחן עולה כי לדברי הנאשם, האירוע התרחש בתקופה שבה הלה היה נתון באבל על מות אמו כאשר להגדרתו "אדם באבל הוא כמו פצצה מתקתקת". בהמשך לכך מסר הנאשם כי המתלון ופאני דרשו ממנו דמי שכירות וסרבו להבין כי הוא נתון בקושי כלכלי; משהשניים הגיעו לדירה ולאחר שהמתלון תקף את בנו הקטין הוא פעל כפי שפעל שכן הוא נאלץ להגן על בנו. בעניין זה יאמר, כי הגם אם הייתי מקבלת את טענתו זו של הנאשם (ואינני קובעת זאת. מה עוד, שדברים אלו מרוחקים מהרשום בעובדות כתב האישום המתוקן), הרי שעדיין אין בכך כדי להצדיק במאומה את ביצוע העבירות שבוצעו על ידו וחלף נקיטה באמצעים לגיטימיים כגון שיח תרבותי או פנייה לאנשי אכיפת החוק, הלה תקף את המתלון ובהמשך איים עליו בפגיעה בו ובבני משפחתו. לצד האמור, יש לשקול לקולה את העובדה כי מעשיו של הנאשם בוצעו בפרק זמן קצר, מתוך התפרצות זעם ומבלי שנלווה להם תכנון מוקדם. אם כי, אין לתת לנסיבה זו משקל מופרז, שכן כמעט לעולם מבוצעות עבירות האלימות (גם המילוליות), בעידנא דריתחא, ומבלי שהעברין תכנן את הדברים מראש - מה שעדיין אינו מפחית מחומרתן.

24. בכל הנוגע למדיניות הענישה הנוהגת, הרי שסקירת הפסיקה מלמדת כי על דרך הכלל, נקבעים בעניינים של נאשמים שהורשעו בעבירה אחת של תקיפת זקן הגורמת חבלה של ממש (לעיתים לצד עבירת האיומים), מתחמי ענישה שתחתיתם במאסר קצר שניתן לרצותו בעבודות שירות וסופם במאסר למשך מספר דו ספרתי של חודשים (וראו בעניין זה, למשל, רע"פ 8633/21 לב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.12.2021); רע"פ 8164/21 אובסטרונקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.11.2021); רע"פ 2678/20 רחמים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (27.04.2020); ת"פ (שלום - רחובות) 36052-09-20 מדינת ישראל נ' פנטה [פורסם בנבו] (04.01.2023); ת"פ (שלום - באר שבע) 16753-05-21 מדינת ישראל נ' יעקובוב [פורסם בנבו] (03.10.2022); ות"פ (שלום - תל אביב) 3585-12-19 מדינת ישראל נ' יונתן סימסון [פורסם בנבו] (14.09.2022); ת"פ (שלום קריות) 28628-02-23 מדינת ישראל נ' לביא [פורסם בנבו] (18.06.2023); ת"פ (שלום-ירושלים) 44595-03-22 מדינת ישראל נ' ביטון [פורסם בנבו] (10.07.2023); ת"פ (שלום-חיפה) 23065-03-23 מדינת ישראל נ' נסים [פורסם בנבו] (03.07.2023); ות"פ (שלום - קריית גת) 45846-03-21 מדינת ישראל נ' גיטרמן [פורסם בנבו] (31.10.2022)).

25. בכל הנוגע למדיניות הענישה הנוהגת בעבירת האיומים, סקירת הפסיקה מלמדת כי על דרך הכלל, מקום שבו מדובר בנאשמים אשר הורשעו בעבירת איומים אחת, נקבעו בעניינם מתחמי ענישה שהרף התחתון שלהם מתחיל ממאסר מותנה (גם במקרים שבהם מושא האיום הינו בן משפחה), עובר למקרים החמורים יותר, שם נקבעו מתחמים שראשיתם במאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות, וברף העליון עונשי מאסר ארוכים יותר, שבשים לב לאורכם אינם תמיד ניתנים לריצוי בעבודות שירות. לפסקי דין המייצגים את מדיניות הענישה שלעיל, ראו למשל, רע"פ 4475/21 ואשאחי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (28.07.2021); ת"פ (שלום רח') 58525-03-18 מדינת ישראל נ' אברהם [פורסם בנבו] (27.01.2020); ת"פ (שלום ים) 60576-12-19 מדינת ישראל נ' מרדכי [פורסם בנבו] (27.09.2023); ת"פ (באר שבע) 1862-09-21 מדינת ישראל נ' חביב [פורסם בנבו] (26.09.2023); ת"פ (שלום רח') 24501-11-19 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בנבו] (21.04.2020); ת"פ (שלום ראשל"צ) 20719-03-18 מדינת ישראל נ' אבבו [פורסם בנבו] (15.07.2019); עפ"ג (מחוז-מר') 23553-08-18 בביב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.08.2018); ת"פ (שלום אשק') 29842-12-18 מדינת ישראל נ' אלזיאדרה [פורסם בנבו] (09.07.2020); ת"פ (שלום ים) 6054-08-19 מדינת ישראל נ' אבו סרחאן [פורסם בנבו] (22.09.2022); ות"פ (שלום כ"ס) 34232-05-18 מדינת ישראל נ' תמיר [פורסם בנבו] (17.11.2021).
26. ויוער, בסקירת הפסיקה שלעיל הפניתי למתחמי הענישה שנקבעו במקרים השונים, בעוד כי ברי שהעונשים שהושתו בכל מקרה ומקרה, בגדרי המתחמים או מחוצה להם, הושפעו ממאפייניו האישיים והייחודיים של כל נאשם ונאשם כדוגמת נסיבות אישיות; עבר פלילי; הודאה וחרטה וכיוצא באלו.
27. נהיר לבית המשפט כי קיימים גם מקרים שבהם התקיימו נסיבות מיוחדות, לכאן או לכאן, שבהם הושתו עונשים החורגים לחומרה או לקולה ממדיניות הענישה הנוהגת, כפי שזו הוצגה לעיל. הדבר אך טבעי הוא, שכן הענישה היא לעולם אינדיווידואלית ו"אין עסקינן בשיטת ניקוד, או באריתמטיקה. ענישה היא מלאכת מחשבת - ולא מלאכת מחשב" (ראו לעניין זה, ע"פ 5768/10 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (08.06.2015)). מה עוד, שלעולם אין לגזור את עונשו של נאשם על סמך כותרות העבירות שבהן הוא הורשע, ויש להתחשב במכלול הנסיבות בכל מקרה לגופו. כך גם, ממילא עלינו לזכור כי השיקול של "מדיניות הענישה" הינו אך שיקול אחד מבין מכלול השיקולים אותם ישיקול בית המשפט בטרם קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת הדין (ראו בעניין זה, ע"פ 1903/13 עיאשה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (25.06.2013)).
28. כללם של דברים, בשים לב לעקרון המנחה בענישה, לערכים המוגנים שפגעו ולמידת הפגיעה בהם, למדיניות הענישה הנוהגת, ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הריני לקבוע כי בגין מכלול מעשיו של הנאשם ינוע מתחם העונש ההולם בין 8 חודשים מאסר שבנסיבות המתאימות יכול וירוצו בעבודות שירות, ועד ל- 15 חודשים מאסר בפועל.
- ד. גזירת העונש המתאים לנאשם
29. כעת נותר לגזור את עונשו של הנאשם ולצורך כך, כמצוות המחוקק בסעיף 40א לחוק העונשין, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות.
30. בעניין זה, שקלתי בראש וראשונה את עברו הפלילי של הנאשם (ת/2), הכולל רישום פלילי אחד משנת 2021 בגין שתי עבירות של תקיפת סתם-בן זוג בגין הושת על הנאשם עונש בדמות מאסר מותנה והתחייבות.
31. כמו כן, שקלתי את הפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם ככל שיושת עליו עונש מאסר וזאת בשים לב לגילו ולעובדה כי הכלא זר לו.

32. עוד נתתי דעתי לעובדה שהעבירות שבמוקד כתב האישום בוצעו בשנת 2021. אם כי, את מירב המשקל בנקודה זו יש להעניק לא לאותה ספירת זמן "טכנית" - אלא לכך שבפרק הזמן שחלף מאז, מחד גיסא, הנאשם נמנע מלהסתבך עוד בפלילים, ומאידך גיסא, הלה נמנע מלהשתלב בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן.
33. בנוסף לאלו, נתתי דעתי לאמור בתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של הנאשם. כך, כעולה מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם ביום 25.12.2022, התרשם שירות המבחן כי מהנאשם נשקף סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק. להתרשמותו זו הגיע השירות תוך שהביא בין מכלול שיקוליו את קשייו של הנאשם בוויסות רגשות ושליטה על התנהגותו, ונטייתו לפרש סיטואציות בחייו ואת הדינמיקה של מערכות יחסיו עם הסביבה דרך תפיסה כי הסביבה חייבת להבין אותו ואת מצוקותיו ולהיענות לדרישותיו; קשייו להגמיש את דעותיו והתנהגותו ולקבל על עצמו את תמונת המציאות; קשייו לגלות אמפטיה לאחר; ומנזקקות רבה מאוד לטיפול (ואולם לא ברור האם הנאשם יגלה נכונות להיעתר להשתלב בטיפול).
34. בסופו של תסקיר לאור העובדה כי הנאשם ביטא רצון לשתף פעולה עם שירות המבחן ובשל הצורך באיסוף מידע נוסף על אודותיו, עתר השירות לדחייה.
35. וכך, כעולה מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם ביום 22.06.2023, עדכן שירות המבחן כי במהלך תקופת הדחייה התקבל עדכון מלשכת הרווחה באשקלון, לפיו ממצאי האבחון הפסיכו-דיאגנוסטי שנערך לנאשם באפריל 2021 מצביעים על הפרעת אישיות גבולית ונרקיסיסטית שבאה לביטוי בקושי המשמעותי של הנאשם להכיר בחולשות או כשלים וכתוצאה מכך מתגבשת אצלו נטייה להאשים אחרים, העדר אמפטיה לאחר וקושי בראיית האחר כנפרד שלם ובעל רגשות משלו; נטייה לאגוצנטריות המבטלת משמעות הקיום הלגיטימי של האחר; וכי כתוצאה מאלו עלולים להופיע אצל הנאשם יחסי קורבן -תוקפן.
36. גורמי הטיפול ברווחה ערכו ניסיונות רבים לשלב את הנאשם בטיפול, אך אלו לא צלחו. הנאשם שולב בטיפול משפחתי והדרכה הורית וכן הוצע לו טיפול אישי מיוחד שבו הושקעו שעות רבות, אך הנאשם לא נשכר ממנו ולא הראה כל התקדמות. גורמי הטיפול התרשמו כי הנאשם אינו מצליח לערוך תהליך של שינוי בהיותו ממוקד אך ורק בהאשמת גרושתו; הנאשם מסתכל על החיים בצורה צרה מבלי לערוך תהליכי הגמשה; לאחרונה בעקבות המצב ההיגיני השורר בביתו ומכיוון שהנאשם לא שלח את ילדיו לבית הספר כאשר היו במשמורתו, הוחלט על הישארות הילדים אצל אמם בלבד; וכי הנאשם אינו עומד בהסכמים ובזמנים שנקבעו לו. לצד זאת, שירות המבחן התרשם כי על אף הקשיים עמם מתמודד הנאשם בחייו האישיים, הרי שהלה שואף לניהול אורח חיים נורמטיבי על פי תפיסת עולמו וכי הוא אינו מחזיק בעמדות ותפיסות עברייניות, אלא באישיות מורכבת.
37. משהעריך שירות המבחן כי מן הנאשם נשקף סיכון גבוה להישנות התנהגות אלימה וכי בשלב זה של חייו הלה אינו מגלה תובנה למצבו ובשל קשייו לערוך תהליך של התבוננות עצמית ביקורתית - לא מצא השירות כי שילובו של הנאשם בטיפול יוכל לסייע בעדו. בשל דפוסי התנהגותו של הנאשם וקשייו בקבלת סמכות והתחשבות באחר, לא מצא השירות כי ניתן לשקול ולהמליץ על השתתפות ענישה בדמות צו של"צ נוכח העובדה שמדובר בעבודות המבוצעות במסגרות שבהן שוהות אוכלוסיות מוחלשות.

38. כאן אעיר, כי ברי ששירות המבחן הוא בעל מעמד מיוחד, החב חובת אמון לבית המשפט ותפקידו להביא בפניו את התמונה בכללותה (גם זו המרוחקת מכתב האישום), ובכלל זה את המידע שנאסף על אודות הנאשם מגורמי הטיפול השונים. נוכח תפקידו של השירות ותכליתו של התסקיר הנמסר לקראת גזירת הדין, הרי שהכללים החלים על התסקיר אינם כללים רגילים, כי אם בעקר של רלוונטיות המידע שלשמה נערך התסקיר (ראו והשוו, רע"פ 488/18 סועאד נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (04.03.2018) וכן- רע"פ 1021/07 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (30.12.2009). לאור כל אלו, בית המשפט לא יעצום עיניו אל מול אותו מידע שנמסר על ידי שירות המבחן מכלל הגורמים הטיפוליים ואולם הדבר ילקח בחשבון בזירות הנדרשת.
39. בנוסף לאלו, לא נעלם מעיני עמדתו של המתלונן כפי שזו הובעה והובאה ע"י פאני (רעייתו של המתלונן), בתסקירי שירות המבחן. לדבריה של פאני, היום הראשון מיד לאחר קרות האירוע שבמוקד כתב האישום היה טראומתי עבור בני הזוג אך לא נגרם לה ולמתלונן נזק נפשי ארוך טווח בעקבות האירוע. כאן יאמר, כי ברי שהאינטרס של המתלונן איננו האינטרס היחיד שצריך לעמוד לנגד עיניו של בית המשפט, ועדיין, אין להקל ראש בעמדה זו, שכן מדובר בקורבן העבירה (ראו והשוו לדבריו של כב' השו' א' אינפלד בת"פ (מחוזי באר שבע) 30590-09-11 מדינת ישראל נ' פתחי אבו עסל [פורסם בבו] (17.06.2012)).
40. כמו כן, לא נעלם מעיני מצבו הנפשי של הנאשם כפי שעלה ממצאי האבחון הפסיכו-דיאגנוסטי שנערך לו. ברי כי מצב רפואי של נאשם, רעוע ככל שיהיה, אינו מהווה 'חיסיון' מפני השתת עונש מאסר (ולו לריצוי על דרך של עבודות שירות). יחד עם זאת, על בית המשפט לשקול נסיבה זו בכובד ראש ולאזנה אל מול יתר הנסיבות והשיקולים. שכן, יש לזכור כי השתת עונש מאסר על עבריו בריא שאינו סובל מבעיות רפואיות או נפשיות ניכרות אינו שקול להשתת עונש מאסר על אדם שמצבו הבריאותי קשה ושהמאסר עלול להרע לו בצורה משמעותית (ראו והשוו, למשל, ע"פ 7453/09 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (16.03.2011)); ע"פ 4456/14 אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (29.12.2015); וע"פ 4506/15 צבי בר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (11.12.2016)).
41. בסיכומם של דברים, לא מצאתי כי בעניינו של הנאשם מתקיימים אותם שיקולי שיקום כבדי משקל שיהיה בהם כדי להצדיק סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם אשר נקבע על ידי כעתירתה דה-פקטו של ההגנה לעניין העונש. הנה כי כן, משהנאשם לא לקח אחריות מלאה על מעשיו וטען להגנה עצמית בפני שירות המבחן (וזאת בניגוד גמור למצג שהלה הציג בפני בית המשפט במעמד הטיעונים לעונש), משניכר כי הלה אינו פנוי רגשית לבחון את דפוסיו המכשילים והאלימים, בהעדר מוטיבציה שיקומית, ומשהנאשם לא נטל חלק בכל טיפול ייעודי - עודנו מקנן החשש שמא הלה יחזור לעבור עבירות, משעודנה קיימת בעניינו מסוכנות גבוהה להישנות ביצוע עבירות. לאור כל האמור לעיל, ובמכלול השיקולים שפורטו לעיל, מצאתי כי יש למקם את עונשו של הנאשם ברף הנמוך בגדרי מתחם העונש ההולם שנקבע על ידי.
42. למעלה מן הצורך יוער, כי אף אם הייתי קובעת שהנאשם השתקם בצורה מלאה או שקיים סיכוי ממשי לכך (ואיני קובעת זאת), עדיין אין זה אומר כי בית המשפט בהכרח יסטה לקולה ממתחם הענישה, והרי לא בכדי נוקט סעיף 40ד(א) לחוק העונשין - בהתייחסו לאפשרות שבית המשפט יורה על סטייה לקולה ממתחם הענישה משיקולי שיקום - בלשון "רשאי" ולא "חייב". כידוע, יש לנקוט בזירות בכל הנוגע לסטייה ממתחמי הענישה בשל נימוקי שיקום ולבחון כל מקרה על נסיבותיו. בעניין זה יש לבחון בין היתר, האם השינוי שעבר הנאשם נותן אותותיו במישורים השונים של חייו, ובפרט בדרך החשיבה המעוותת שהביאה אותו לביצוע המעשים, כמו גם לבחון באיזה שלב של ההליך השיקומי מצוי הנאשם, וכי רק במקרים נדירים שבהם קיימים סיכויי שיקום מובהקים המצדיקים, בבחינת יוצא מן הכלל - לסטות ממתחם העונש ההולם (ראו והשוו, ע"פ 1229/19 יפתח סלומנסקי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (01.07.2019)). הנה כי כן, על אף חשיבותו הניכרת, אינטרס השיקום איננו בבחינת חזות הכול, ולצד אינטרס זה קיימים שיקולי ענישה נוספים כגון גמול (שהוא אף העיקרון המנחה בענישה, לאחר תיקון 113) והרתעה (ראו והשוו, ע"פ 1521/14 יוסף אלפקיר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (16.09.2015); ורע"פ 4097/16 מוחמד מחמוד נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (24.05.2016)).

43. סעיף 1368 (ד) לחוק העונשין קובע כי: "הורשע אדם בעבירה לפי סעיף זה, יוטל עליו עונש מאסר, שלא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים שיירשמו, כולו על-תנאי". נוכח כלל הנימוקים שמניתי לעיל, לא מצאתי כי התקיימו בעניינינו אותם "טעמים מיוחדים" המצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם והשתת עונש שאינו כולל בחובו מאסר (ולו בעבודות שירות).

44. אכן, מלאכת גזירת הדין איננה קלה כלל ועיקר, יחד עם זאת, כפי שצוין זה מכבר, הענישה לעולם צריכה להיות אינדיווידואלית. לאור כל אלה, באיזון הראוי בין מכלול השיקולים, ובכלל זה החובה המוטלת על בית המשפט להגן על החלשים בחברה ולנטוע תחושת ביטחון בקרב אזרחיה על ידי הטלת ענישה מרתיעה על מי שבחר להפעיל אלימות חסרת חמלה כלפי קשישים סבורתני כי במקרה הנדון, השתת ענישה מקלה צופה פני עתיד (כעתירתה העונשית של ההגנה) והימנעות מגזירת רכיב של מאסר, ולו לריצוי בעבודות שירות, תשלח לנאשם (ולציבור כולו) מסר מטעה של סלחנות. ויפים לעניין זה דבריו הנכוחים של פרופ' דורון מנשה בשירו: פָּצְעִי זִקְנָה (פורסם באתר הספרות והתרבות "בכיוון הרוח", 2023)

אַל תִּכְנִי לַעֲת זִקְנָה
כִּי אֲנִי כְּקוֹמָה שְׁלֵמָה
שֶׁל זִיכְרוֹנוֹת וְאַהֲבוֹת
שֶׁל יִיסוּרֵי נִסְיוֹן
וּמְכַאוֹת
וְכָל מִכָּה וְחִבּוּכָה
פּוֹתַחַת פָּצְעִי זִקְנָה
כְּכֹלוֹת כַּחֲסִי אֶל תִּיִּסְרֵנִי
עֲמֹד עַל הַר בְּרָכָה
רְאֵה אֶת קִבְרֵי מַמְשֵׁמֶשׁ וּבֹא
עוֹד רֵבַע אֲשַׁקֵּעַ וְאַעֲלֶם כְּחֹמָה
וּבְבִקְרוֹ שֶׁל יוֹם לֹא תִהְיֶה זְרִיקָה
הַתִּלַּחֵשׁ בִּי וְלוֹ הַפְּעֵם
מְלוֹת נְחֹמָה?

45. לאור כל האמור לעיל, הריני משיתה על הנאשם את העונשים הבאים:
א. 6 חודשים מאסר בפועל, לריצוי בעבודות שירות.

בהתאם לאמור בחוות דעת הממונה מיום 08.02.2024 הנאשם יחל בריצוי עונש המאסר החל מיום 03.11.2024 או בכל מועד אחר אשר יקבע הממונה על עבודות השירות. העבודות תבוצענה בכפר הנופש אשקלון בכתובת: רח' בן עמר 1 במהלך חמישה ימים בשבוע על פי טווח השעות המתאפשר בחוק העונשין.

על הנאשם להתייצב לריצוי המאסר במועד הנקוב, בשעה 08:00, במפקדת גוש דרום של שב"ס ביחידה לעבודות השירות, אלא אם כאמור, הממונה על עבודות השירות יודיע לו על מועד תחילה אחר.

מוסבר לנאשם כי עליו לעמוד בתנאי העבודה, וכי כל הפרה של תנאי עבודות השירות עלולה להביא להפסקה מנהלית של העבודות ולריצוי יתרת התקופה במאסר ממש.

העתק ההחלטה בדחיפות לממונה על עבודות השירות.

ב. מאסר מותנה למשך 4 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של שנתיים מהיום הנאשם יעבור כל עבירת אלימות מסוג עוון ובכלל זה עבירת איומים.

ג. מאסר מותנה למשך 8 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של שלוש שנים מהיום הנאשם יעבור כל עבירת אלימות מסוג פשע.

ד. פיצוי בסך 4,000 ₪ למתלונן ע"ת/1.

הפיצוי ישולם ב-10 שיעורים שווים ורצופים, שהראשון שבהם בתוך 60 יום מהיום.

מצ"ב טופס פרטי ניזוק.

כל תשלום שייגבה בתיק, ייזקף תחילה על חשבון הפיצוי.

תשומת לב הנאשם כי החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שנקבעו בגזר הדין.

ניתן יהיה לשלם את הפיצוי כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il

במוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון ***-055000.

במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

ה. קנס בסך 1,500 ₪ או 15 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-10 שיעורים שווים ורצופים, שהראשון שבהם בתוך 120 יום מהיום.

כל תשלום שייגבה בתיק, ייזקף תחילה על חשבון הפיצוי.

תשומת לב הנאשם כי החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שנקבעו בגזר הדין.

ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il

במוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *****-***

במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

ו. הנאשם יצהיר על התחייבות כספית על סך 5,000 ₪ שלא לעבור עבירה מן העבירות שבהן הורשע לתקופה של שנתיים מהיום.

בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם ומצבו הכלכלי, הריני פוטרת אותו מתשלום אגרת הסנגוריה הציבורית.

העתק הפרוטוקול יישלח למשרדי הסנגוריה הציבורית.

זכות ערעור כחוק.

החלטה

נרשמה לפניי התחייבות הנאשם להימנע מביצוע העבירות כמפורט בגזר הדין.

ניתנה והודעה היום כ"ח תשרי תשפ"ה, 30/10/2024 במעמד הנוכחים.